

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld
Telefoon 14 0342
Fax (0342) 495 376
E-mail info@barneveld.nl
Internet www.barneveld.nl

College van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Geacht college,

Datum: 21 april 2021

Ons kenmerk:

Afdeling:
**Afdeling Bestuur &
Dienstverlening**

Behandeld door:
J.D. Wessels

Doorkiesnummer:
(0342) 495 846

email:
j.wessels@barneveld.nl

Onderwerp:
**Zienswijze
herindelingsontwerp**

Inleiding

Naar aanleiding van uw verkenningen om te komen tot versterking van de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel heeft u vorig jaar een Arhi-procedure gestart. In het kader van het open overleg hebt u diverse varianten verkend en op hun merites beoordeeld. Op 26 januari jl. heeft uw college besloten om te kiezen voor de variant herindeling. Deze variant is door u uitgewerkt in het door u ter inzage gelegde herindelingsontwerp. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om onze zienswijze op het herindelingsontwerp aan u kenbaar te maken.

Positieve zienswijze

Het herindelingsontwerp schetst een nieuwe gemeente die de kwaliteiten van beide gemeenten combineert: *een sterke economische positie met een sterk ontwikkeld gemeenschapsleven in de dorpen waarbij voldoende ruimte is voor eigen initiatief*. Wij delen de geformuleerde visie dat de nieuwe gemeente bewust inzet op een moderne netwerksamenleving waarin vitale dorpen samen komen en zeggenschap hebben in een sterke gemeente. De gemeente Barneveld werkt nu reeds samen met onze negen dorpen op een wijze waarin veel ruimte aanwezig is voor eigen verantwoordelijkheid en zeggenschap. In de herindeling met Scherpenzeel zien wij, als gemeenteraad van Barneveld, dan ook goede mogelijkheden om samen met Scherpenzeel te bouwen aan een nieuwe krachtige gemeente. Wij willen daarbij gezamenlijk werken aan maatregelen die van belang zijn voor alle inwoners van beide gemeenten. Gelet op de opgaven en vraagstukken die op ons afkomen, is een herindeling de beste passende oplossing. De zienswijze van onze raad op het herindelingsontwerp is dan ook positief.

Aandachtspunten

Wel vormt het herindelingsontwerp voor ons aanleiding om op een aantal onderdelen een zienswijze in te dienen. Samengevat heeft onze zienswijze betrekking op de volgende aspecten van het herindelingsontwerp:

- Duidelijkheid over de fusiedatum per 1 januari 2023.
- Fusie is een kans voor verdere versteviging regionale positie.
- Positie gemeente Barneveld als groeigemeente.
- Dorpenbeleid 2.0.
- Geen financiële consequenties voor inwoners Barneveld.
- Vergoeding transitiekosten noodzakelijk om te komen tot nieuwe gemeente.
- Voorkeur voor lichte samenvoeging.

Wij zullen hierna puntsgewijs een nadere duiding geven van de door ons benoemde aandachtspunten.

Duidelijkheid over fusiedatum 1 januari 2023

Omdat de gemeente Barneveld voor een aantal grote maatschappelijke opgaven staat en wij onze beschikbare ambtelijke en bestuurlijke capaciteit efficiënt willen inzetten, hechten wij er als gemeenteraad waarde aan om op korte termijn duidelijkheid te krijgen met betrekking tot de door u geïnitieerde herindelingsplannen. Om die reden zijn wij het met u eens dat u kiest voor een fusiedatum per 1 januari 2023.

Blad 2

Fusie is kans voor verdere versterking regionale positie

Onze raad onderschrijft het toekomstbeeld van de nieuwe gemeente dat in het herindelingsontwerp is uiteengezet. De nieuwe gemeente zal voor wat betreft bestuurskracht een slagvaardige gemeente zijn. Een bredere en duurzame samenwerking is voor Barneveld op geen enkele manier een begaanbaar scenario. Het ruimte bieden voor eigen beleidsaccenten van Scherpenzeel belemmert Barneveld in haar ontwikkeling. Dit heeft uiteindelijk een negatief effect op haar burgers.

De bestuurlijke schaal van de nieuwe gemeente sluit goed aan bij het schaalniveau van de huidige en toekomstige vraagstukken. Dit maakt het mogelijk om een stevige ontwikkelagenda te realiseren voor het middendeel van de regio Food Valley en daarmee de gemeente en de regio te versterken. Om ook als nieuwe gemeente aan het kloppend hart van de regio een bijdrage te kunnen leveren, moeten de komende jaren stevige stappen worden gezet in onder andere de transitie van de landbouw. Wij zetten daar als nieuwe gemeente onze schouders onder, maar kunnen dit niet alleen. Daarvoor is een goede samenwerking met de provincie Gelderland nodig en gewenst.

Positie gemeente Barneveld als groeigemeente

De gemeente Barneveld is een dynamische gemeente met een aanzienlijke groei-behoefte in een provincie waar grote woningbouwopgave speelt. De afgelopen jaren is de gemeente Barneveld aanzienlijk gegroeid en die groei is nog niet ten einde. In onze "Strategische Visie Barneveld 2030" hielden wij rekening met een inwoneraantal van zo'n 70.000 inwoners in 2030, maar inmiddels houden we rekening dat we toegroeien naar zo'n 80.000 – 90.000 inwoners in 2040. Zowel voor wat betreft wonen als voor werken is er een grote verstedelijkingsdruk. De afgelopen jaren hebben de verschillende grondexploitaties echter geleid tot positieve resultaten. Gelet op de verstedelijkingsdruk is de verwachting dat deze ontwikkeling zich op dezelfde wijze in de toekomst zal doorzetten. Om deze groeiambitie te accommoderen, hebben wij uw commitment nodig op inhoudelijk en financieel vlak en zien dit graag vertaald in het herindelingsadvies. Daarbij denken we onder andere aan infrastructurele werken en maatschappelijke voorzieningen.

Dorpenbeleid 2.0.

In het herindelingsontwerp geeft u de inzet om te komen tot een passende en innovatieve vorm van kernenrepresentatie een centrale plek. Deze opgave sluit naar onze mening aan bij een reeds in gang gezette ontwikkeling op dit gebied in onze gemeente. De afgelopen jaren hebben wij diverse instrumenten ingezet om de sociale cohesie in de dorpen te vergroten en vraaggericht ingespeeld op de maatschappelijke behoeften van onze dorpsgemeenschappen. De behoefte om te komen tot een samenhangend kader voor dorpenbeleid wordt derhalve versterkt door de door u uitgesproken opgave in het herindelingsontwerp. Daarbij willen we wel aantekenen dat dit dorpenbeleid in samenspraak tussen de dorpen en gefaciliteerd door de gemeente tot stand komt en derhalve per dorp kan verschillen. Wij hebben de bestuursopdracht als eerste inkleuring van de door u geformuleerde opgave voor uw informatie als bijlage bij deze zienswijze gevoegd. Wij starten voortvarend de voorbereidingen om hier invulling aan te geven in de wetenschap dat de nieuwe gemeenteraad hier een oordeel over zal vellen.

Geen financiële consequenties inwoners Barneveld

Wij hebben kennis genomen van de door u in het herindelingsontwerp opgenomen lastenberekening voor inwoners. Wij begrijpen dat dit slechts een eerste globale berekening kan zijn aangezien de daadwerkelijke beleidsafwegingen en daarmee samenhangende keuzes door de nieuwe gemeenteraad gemaakt zullen moeten worden en vertaald in een begroting. Wij gaan er daarbij vanuit dat de fusie op termijn niet zal leiden tot een verdere lastenverzwaring voor de huidige inwoners van de gemeente Barneveld. In het ontwerp zien wij een lichte stijging van de lasten voor de inwoners van onze gemeente. Een stijging die, als wij het goed begrijpen, op termijn door efficiencyvoordelen als gevolg van schaalvergroting geneutraliseerd zal worden. Ook voor de komende jaren kan een lastenverzwaring voor de Barneveldse inwoners als gevolg van de door u geïnitieerde herindeling wat ons betreft niet aan de orde zijn. Daarom gaan wij ter overbrugging van deze termijn van lastenverzwaring uit van een compensatie hierin van de provincie. Daarbij spreken wij de verwachting uit dat de voorzieningen in zowel de huidige gemeente Barneveld als Scherpenzeel in stand kunnen blijven.

Vergoeding transitiekosten om te komen tot nieuwe gemeente

In het herindelingsontwerp geeft u voorts aan dat de besturen van beide gemeenten conform artikel 79 Wet arhi tijdig de voorbereidingen voor de nieuwe gemeente ter hand nemen. Daarbij geeft u tevens aan welke inhoudelijke en praktische voorbereidingen op korte termijn naar uw mening nodig zijn om de nieuwe gemeente per 1 januari 2023 een goede start te geven. Inmiddels heeft ons college invulling gegeven aan uw oproep. Ten aanzien van de met de voorbereiding gepaard gaande kosten, geeft u in het herindelingsontwerp aan dat voor de extra kosten vanaf 2022 in principe een beroep gedaan kan worden op de frictiekostenuitkering voor fuserende gemeenten uit het Gemeentefonds. Daarbij geeft u tevens aan dat Gedeputeerde Staten bereid zijn om met de gemeenten in overleg te treden over een vorm van facilitering in het voorbereidingsproces. Wij zijn in principe bereid om ons college voldoende ruimte te geven om de door u genoemde voorbereidingen in 2021 op een juiste wijze te treffen met dien verstande dat wij er vanuit gaan dat het faciliteren van het voorbereidingsproces in ieder geval betekent dat u alle kosten die gepaard gaan met de voorbereiding van de herindeling voor uw rekening neemt.

Voorkeur lichte samenvoeging

Op basis van de herindelingsscan concluderen wij dat de bestuurskracht van de gemeente Barneveld op niveau is. In lijn met hetgeen ons college in het open overleg naar voren heeft gebracht, willen wij onze voorkeur uitspreken voor de variant van een lichte samenvoeging. Een lichte samenvoeging is de meest efficiënte wijze van herindelen en heeft voor beide gemeenten voordelen. De toepassing van de lichte variant geeft sneller duidelijkheid over de fusie en leidt daardoor onder andere voor ons personeel tot een kortere periode van onzekerheid. Ook op het gebied van administratieve lasten kan een lichte samenvoeging een voordeel hebben. Gelet op de grote maatschappelijke opgaven waar de gemeente Barneveld de komende periode voor staat in combinatie met de rechtsgevolgen van een reguliere samenvoeging, pleiten wij voor toepassing van de lichte samenvoegingsvariant.

Wij verzoeken de provincie Gelderland om het herindelingsproces te blijven begeleiden en faciliteren. Zo weten inwoners van de gemeente Barneveld dat de ambitie van de provincie een duurzame betrokkenheid vanuit de provincie voor onze gemeente en de gemeente Scherpenzeel oplevert. Daarmee laat zij inwoners zien wat het nut en de noodzaak van de door de provincie gemaakte keuze is.

Tenslotte

Wij vragen u om de door onze raad benoemde aandachtspunten op te nemen in het herindelingsadvies en zien uit naar het in gezamenlijkheid met Scherpenzeel vorm en inhoud geven aan de nieuwe gemeente.

Met vriendelijke groet,

Gemeenteraad van Barneveld,
de griffier, de voorzitter,

Blad 4

Mr. I. Bakker

J.J. Luteijn

Bijlage:

- Bestuursopdracht college burgemeester en wethouders, Dorpenbeleid 2.0, de waarde van verscheidenheid.